

(1895 – 1986)

HULÛSİ YAHYAGİL

HULÛSİ YAHYAGİL, 1895 yılı Elazığ Harput doğumludur. 1928’de Bediüzzaman hazretlerini Barla’da, Yüzbaşı rütbesinde iken ziyaret etmiştir. 1950’de Albay rütbesiyle Denizli’den emekli olmuştur. Kendi ifadeleriyle sadece beş veya altı defa Hz. Üstad’la görüşmüştür. 1986’da 91 yaşındayken Elazığ’da vefat etmiştir, kabri Elazığ’dadır.

Saff-ı evvel ağabeylerimizden birisi, belki de en birincisidir Hulusi Ağabey. Zira Üstad’ımız öyle söylüyor: “O kardeşimiz birinciliği daima muhafaza ediyor.” (Kastamonu Lâhikası, 244) Gavs-ı Azam Hazretleri de bir fıkrasında, Risale-i Nur’un bu ilk muhatabına: “Hulusi gibi muhlis talebeler ve yardımcıları ve Süleyman, Bekir gibi sadık hizmetkârlar ve Sabri gibi tam takdir edici ve ciddi müştak talebeler size verilmiş” diye sarıhan işaret ediyor. (Sikke-i Tasdik-i Gaybi, 152)

HULÛSİ AĞABEYDEN DİNLEDİĞİM İLK DERS: İHLÂS...

Sene 1969. O yıllarda İzmir’de henüz hiç Risale-i Nur dersanesi yok... Mustafa Birlik ağabeyin Patlıcanlı Yokuşu sonundaki evinde oluyor dersler. Salı akşamları hizmetin mühim bir merkezi olan bu eve gidiliyordu derse. O sırada Ankara’da talebeyim, İzmir’e izne gelmiştim. Derse gittim. “Hulusi Ağabey geldi” dediler. Sekiz on kişi gibi çok az bir cemaat vardı. Hulusi Ağabey: “Okunmasını istediğiniz bir mevzu var mı?” diye sordu. Cemaatten birisi: “İhlâs okuyalım ağabey” dedi. Hulusi Ağabey: “Ne o, ihlâsımız mı azaldı yoksa?” diye latife yaparak derse başladı. Ve “Yirmi Birinci Lem’a”yı açıklayarak okudu.

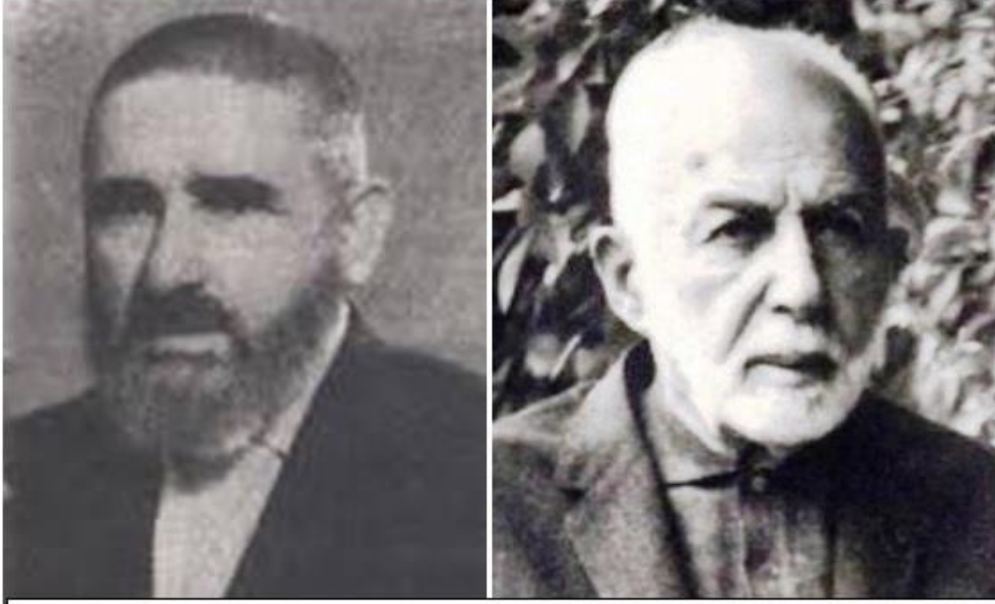
Birkaç gün sonra Ankara’ya döndüğümde baktım, Hulusi Ağabey de İzmir’den Ankara’ya gelmiş. Ağabeyimiz İhlâs Risalesi’nin ehemmiyetini ve 15 günde bir okunmasının bir emir olduğunu uzunca izah ettikten sonra, “İhlâs”ı İzmir’deki gibi tekrar okudu. İkinci kere aynı dersi dinlemek nasip olmuştu bize...

HULÛSİ VE RE’FET AĞABEYLER İLK DEFA GÖRÜŞÜYOLARDI

Nur’un iki muazzam kumandanı Albay Hulusi Bey ile Yüzbaşı Re’fet (Barutçu) Bey, ömürlerinin çoğunu Bediüzzaman ve Risale-i Nur hizmetleriyle geçirdikleri hâlde, daha önce hiç karşılaşmamışlar. İki de hemen aynı tarihlerde, 1929-30’larda Hz. Üstad’ı Barla’da ziyaret ettikleri hâlde, hiçbir zaman yüz yüze gelememişler. Tam 40 yıl sonra Ankara’da bizim de bulunduğumuz bir ortamda birbirlerini ilk defa tanışmış halleriyle ve emekli olmuş askerler olarak gördüler. 1971’de Ankara’da Dışkapı Nur Apartmanı’ndaki dersanede karşılaştılar. Hulusi Ağabey Ankara’da misafir olarak bulunuyor, Refet Ağabey ise Ankara’nın Cebeci semtinde oğlunun yanında ikamet ediyordu. Bu tarihî anda bulunmak nasip olmuştu bize. Hatırladıklarım şunlar:

İki büyük ağabey, Mektubat ve Lem’alar kitaplarından tefeül ettiklerinde kerametkârane birbirlerine ait kısımların çıktığını hatırlıyorum. Malum olduğu üzere Mektubat daha çok Hulusi ağabeyin sualleriyle, Lem’alar ise Refet ağabeyin sualleriyle doludur. Hulusi ağabeyin bir mektubu şöyle: “Aziz, muhterem, müşfik ve mükerrem Üstad’ım! On Dördüncü Lem’a’nın Birinci Makam’ını teşkil eden iki mesele bence çok mühimdir. Bu dersin takrir ve tahliline vesile olan Re’fet Bey kardeşimizden Allah razı olsun! Hulusi” (Barla Lâhikası, 153)

Bazen karşılıklı lâtife yapıyorlardı. Bir ara Hulusi Ağabey, Re’fet ağabeye: “Risale-i Nur talebelerinin Şeyhi” diye iltifat etti. Re’fet Ağabey de o letafetli diliyle: “Yok, yok! Ben Şeyh değil, şeyim şey...” diye gülerken cevap verdi. Re’fet ağabeyin kulakları az işittiğinden sohbet daha da lâtif hâl alıyordu... O sırada yanımda kayıt aleti olmadığından, maalesef uzun sohbetlerinin tamamını aklımda tutamadım.

NUR'UN İKİ BÜYÜK KUMANDANI **Hulûsi Yahyagil - Re'fet Barutçu**

ANKARA'DA ACİP BİR HADİSE: ÜSTAD'TAN DUALIYDI

Hulûsi ağabeyin Üstad'tan dualı olduğunu, hiçbir zaman karakola bile çağrılmadığını duymuştum. Teyiden anlatıyorum:

Hulûsi ağabeyin bir Ankara ziyareti oldu. O sırada Ankara'da okuyan üniversiteli talebeler olarak acip bir hadiseye bizler de şahid olduk. "Hulûsi, seni vermeyeceğim" diyen Üstad'ın duasının makbuliyetini, açıkça ve hayretle müşahede ettik. Şöyle:

Fevzi Allahverdi ağabeyimizin kaldığı Dikimevi semtindeki dershanedeyiz. Sene 1971 veya 72 olabilir. Hulûsi Ağabey uzunca bir ders yaptı, sonra Kur'an'dan bir aşr-ı şerif okuttu. Secde ayeti okunduğundan, kendisi imam oldu, cemaate tilâvet secdesi yaptırdı, divana oturdu. Sonra hiçbir şey söylemeden birden ayağa kalktı, gidiyoruz dedi. Biz de arkasından kalktık, dersaneden topluca ayrıldık. Hulûsi Ağabey henüz ayrılmış 10 dakika olmadan, dersaneyi polisler bastı. Ama nafile... Üstad'ı Bediüzzaman, "birinciliği hep muhafaza eden" bu kıymetli talebesini Allah'ın lûtfuyla yine vermemiştir. (Bu hadisenin teyidini Feyzi Allahverdi ağabeye de yaptırdım. Hadisenin en büyük şahidi odur. Fevzi ağabeyle konuşulabilir. Ö. Özcan)

Hulûsi Ağabey vefatına kadar (1986) çok büyük kalabalıklara Risale-i Nur dersleri yaptığı, üstelik çok tanınmış bir Nurcu olduğu hâlde, en küçük bir sorgusunun dahi yapıldığını duymadık. Bunu herkes bilir. Gerek Üstad'ımızın sağlığında gerek vefatından sonra takibata uğramayan, en azından karakola çağrılmayan (hem de bazıları defalarca) başka bir ağabey yok gibidir.

İzmir'de Mustafa Birlik ağabeyin evinde kaydedilen, Hulûsi ağabeyin ses kaydından çözdüğümüz bazı hatıralar şöyle:

KİME ANLATMAK İSTİYORSA ONA MERAMINI ANLATIYOR

"Üstad'la birlikte beş-altı kişi oturuyoruz Barla'da. Konuşması çok zor anlaşılıyor. Bir şey söyledi, dedi: 'Kardeşim, bunlar anlamadılar hâ!' Ondan sonra bana sordu: 'Sen anladın mı?' Dedim: 'Hayır!' Her ne ise, kime anlatmak istiyorsa ona meramını tefhim ediyor, o anlıyor. Hâl hatır sorduktan sonra 'Haydi' diyor, 'biraz hocalık yapalım.' Kalkıyor, yatağın üstünde başlıyor anlatmaya. Biraz önce dikkat ederek, sözlerini ancak müşkülâtla anladığımız zatı sanki kaldırdılar, yerine aynı kalıpta başka birini getirdiler. Gayet fasih ve belîğ konuşuyor, hiçbir kekeleme yok... Sel nasıl kayaları önüne alır, harıl harıl akarsa, öyle anlatıyor. İnsan mest-i hayran...

"Nur'a taraftar bir üniversite talebesi bana sordu: 'Siz diyorsunuz ki: Risale-i Nur ilham eseridir?' Yukarıdakilere ilâveten dedim: 'İnsan küçücük bir yazı yazsa, o yazının da tenkit edilecek ellere geçeceğini bilse, o

yazıya ne kadar ihtimam eder? Haydi ihtimam etti... Fakat hasta bir hâlde, zehirlenmiş bir adam müfekkire-sini toplar da böyle tenkitten koruyacak bir belâgatte, veciz ve nazîz sözleri bir araya nasıl getirir ve yazar. Peki bu hâl, ilham eseri değil de nedir?

HULÛSÎ'NİN BİR HÛZNÜ, BİR GAİLESİ VAR

“Tunceli harekâtı 1942’de yapıldı, vaziyet çok ehemmiyetli, fakat izharı zor. Mektup kesilmiş vaziyette. Tunceli harekâtına gideceğiz. Türkçesi, imha üzerine gidiliyor! Eee, benim de bu iş aklıma yatmıyor, fakat bu hissimi açığa çıkarmama da imkân yok. Hiç kimseye emniyet edip de söyleyemiyorum. Babam sağ. İşte başka büyükler de orada, onlarla da görüştük. Hayvana bindim. Baktım evde bizim hizmeti yapan (emir eri) koşuyor, elinde bir zarf... Derhâl açtım. Kastamonu Lâhikası’nda geçer... Fakat şu vaziyeti söyledikten sonra okursanız, o zaman hakikat daha iyi anlaşılır. Abdülmecit Efendi, zarfı değiştirerek mektubu aynen göndermiş. İşte, selâmdan sonra şöyle diyor:

“Hulûsî’nin bir hüznü, bir galesi var olduğunu hissediyorum. Merak etmesin, Risale-i Nur şakirtlerine inayet ve rahmet-i İlâhiye nezaret eder. Dünyaya ait meşakkatler madem sevap verir geçerler, o musibetlere karşı sabır içinde şükürle metanetle mukabele edilmek gerektir! Sen ve Hulûsî bütün dualarımda ve kazançlarımda berabersiniz. Said Nursî.’

“Şimdi bunu okudum. Yani bana dünyayı verselerdi, o kadar bir sevinç duymazdım... Bana öyle bir emniyet hâsıl oldu ki, öptüm, başıma koydum, sonra koynuma yerleştirdim, elhamdülillâh... Yine de kimseye bir şey söylemedim. Verilen vazife gayet çetin ve mutlaka ağır, kanlı bir vaziyete girmesi muhtemel. Cenab-ı Hak öyle siyanet etti. Elhamdülillâh öyle siyanet etti ki, kirlenmeden o badireden kurtardı tertemiz. Çetin vazife içinde, eli bulaştırmak ihtimali var, sonra da mesul mevkide...

RİSALE-İ NURLARIN BİR MİSLİNİ GETİRSİNLER BAKALIM

“...Onların dedikleri gibi düşünelim: Bir fakirden, yani silsile-i sâdâtın olduğu kat’î surette bilinmeyen bir zattan [Bediüzzaman’dan] böyle kıymetli bir eser [Risale-i Nur] vücuda geldi diyelim. Peki bir mislini getirsinler bakalım. Sonra bu eserleri tecrübe edenleri dinleyelim. Genç, hem de hâkim huzurunda aynen şöyle diyor: ‘Ben böyle bir genç değildim. Hâkim bey, ben ipsiz sapsız bir genç idim, şu Risale-i Nur dairesine girdikten sonra insan oldum.’

“Peki bir şeyin kıymeti, onun tesirinden anlaşılır, değil mi? Madem böyle bir netice bu eserlerde var! Çok gördük ki, kaderin sevkiyle bir defa sohbetinde bulunan bir insan, hemen dönüş yapıp hizmette bir fert oluyor. Bu noktalara bakıyoruz.

“...Şu Risale-i Nur dersini dinleyen, sonra başında, iki elin parmağı kadar az olan ve hakikaten geçim derdine müptelâ olan bu insanlar, Risale-i Nur’a birinci derece muhatap onlardır. İşte onların ihlâslı davranışlarının neticesidir ki, bugün bu eserler elimizde bulunuyor. Mektup şeklinde, kâğıtlar üzerinde, parça parça, köyden köye gezdirilen Risale-i Nur böyle kitaplar hâlinde mi idi canım? İlk defa Haşır Risalesi, Kur’an hürufatıyla tabedildi. O tab da, Allah rahmet eylesin, Şamlı Hafız Tevfik’in dediği gibi, Üstad’ın kemerindeki 30 altınını bu işe sarf etmesiyle oldu. Kitapların çoğunu da hediye ederdi.

MUHACİR HÂFİZ AHMET: ‘BAKTIM Kİ EV SALLANIYOR

“Muhacir Hafız Ahmet... O zatın erkek misafirleri için küçücük bir odası vardı. Üstad Barla’ya karadan değil, göl tarikiyle, motorla geliyor, sahile çıkıp doğru Muhacir Hafız Ahmet’in o odasına gidiyor. Kendisini kimse tanımıyor. Neyse misafirdir... Zaten Hafız Ahmet de misafirperver bir zat idi. İftar zamanı yakın... Peynir zeytin gibi üç-dört parça iftariyelik getirilmiş. Üstad birini alıyor, diğerlerini götür diyor. Yatsıdan sonra Üstad o odada yalnız kalıyor. Hafız Ahmet: ‘Ne kadar zaman geçti bilmiyorum, bir de baktım, ailem beni dürtüyor! Baktım ki ev sallanıyor. ‘Rabbî innî messeniyeddurru ve ente erhamürrahimîn’ diyor. Çok gür olarak söylüyor. Evet, ev sallanıyor... Hanımına dedim ki: ‘Yatağımızı ayıralım, Allah bizim başımıza bir devlet kuşu kondurdu!’

“Üstad beş senelik kirasını peşin vermek suretiyle orada kaldı. Kendisiyle biz de orada görüşmüştük. Akşamdan akşama kendisine yemek gelir, o da minderini kaldırır, o zaman tedavülde olan nikel 10 kuruşluklardan bir tane verir, sonra yemeği alırdı. Üç-beş misafir de gelse yiyecekleri odur. Beş tane kedi misafir geldiği zaman da yiyecekleri odur. Kedilerin yemeğini peşinen ayırır, misafirler beklerler. Götürür, kedilerin yemeklerini kor, onlar yemeye başlarlar, ondan sonra gelir. ‘Fiyatını verelim. Bismillah’ der, yemeğe başlanır.

BESMELENİN BEREKET KERAMETİ

“Üstad hazretlerini Barla’ya ziyarete ilk gittim zaman, ilk sofraya hatırası da şöyle olmuştu: Yemek girdi. Biz yedi-sekiz kişi oturduk. ‘Fiyatını verelim, Bismillah,’ yemeğe başlanmıyor. Biraz duruyor, ‘Bismillah’. Biraz daha duruyor ‘Bismillah.’ Ben çok zaman sonra hükmettim ki, biz Bismillah’ı şümülüyle söyleyemiyoruz da,

o zat her birimizin namına Bismillah diyor. Isparta havalisinde hamur tahtasını sofraya diye kullanırlar. Hamur tahtası geldi. O kadar insan yedi, elhamdülillâh o yemek bitmedi... Yemek hemen hemen aşağı yukarı geldiği gibi gitti...

“Şimdi şu hadiseyi bir-iki münasebetle ben de taklit ettim, taklit! Birisi Kars’ta iken... Akşama yakın gayet kuvvetli yemek yiyen iki kişiyle bir zatı ziyarete gittik. Ev sahibi, hanımıyla beraber bir kap yemeklerini yerken biz kapıyı çaldık. Kapıyı açtı, ‘Buyurun’ dedi, hanımı öbür tarafa geçti. Bir sahan içerisinde patates yemeği... Bu zatın iki avucuna ancak sığar. Dedim ki: ‘Başlamayın! Size Üstad’la ilk görüştüğümüzde şahit olduğum besmelenin bereketine dair olan hikâyeyi anlatacağım. Biz de taklit edeceğiz. İnşallah Cenab-ı Hak bize de bereketini ihsan eder.’ Bu hikâyeyi onlara anlattım. O tarz hareket ettik. Ondan sonra ‘Bismillah’ dedik, başladık. O yemeği bitiremediler bu oburlar!

“Elaziz’de bir Kur’an kursu açılmıştı. O da pazara rastlamış. Ankara’dan, şurdan burdan birçok misafir var. Bizim de pazar günleri kırda sohbetimiz var. Birinci Cihan Harbi’nde Üstad Hazretleriyle beraber muharebede bulunmuş, ‘Bakır Hoca’ dediğimiz bir arkadaşımızın bahçesinde olacağız. Arkadaşlar, ‘Bugün ne yapalım?’ dediler. Ben de ‘Söyle 10-15 kişiyi idare edecek kadar bir şeyler yapın’ dedim. Çünkü o kurs için davet edenler, misafirler için hazırlık yapmışlar. Civar vilâyetlerin hepsinden var, uzaktan gelenler de var. Nihayet merasim bitti, öğleyi kıldık, biz bahçeye gittik. İşte 10-15 kişiyi idare edecek kadar bir yemeğimiz var. Baktık ki 10 kişi bu taraftan, 15 kişi o taraftan, sekiz kişi bu taraftan, böylece her taraftan gelmişler. On beş kişilik yemek, 60-70 kişilik sofraya oldu. Misafirlere karşı bir mahcubiyet var. Yaaa, ol deyince olmaz ki... Bekleyin, şehirden yemek getirelim; bu da olmaz!

Dedim ki:

‘Arkadaşlar! Size besmelenin bereketine ait hikâyeyi söyleyeyim.’ Onun zeyli olan taklidimizi de anlattım. Hülâsa fiyatını verelim, dedik ve besmeleyle başladık, ama taklit ha taklit! O 60-70 kişi doyasıya kadar yediler elhamdülillâh, yemek arttı. Fesühbanallah, taklidimize bile Cenab-ı Hak böyle bereketi ihsan etti.

KARDAŞIM, SEN SÜNNET BİLMEZ!

“Bir defa yanına gittiğim vakit, o gün Sıddık Süleyman dâhil yanındakiler bir tarafa gitmişler, hiç kimse yok... Kalktı, kendi eliyle çay yaptı. Böyle bir bardağa kendisine, saplı büyükçe bir bardağa da bana çay koydu. Daha fazlasını verir. Yine fiyatı var. Çayı içerken unutmuşum, dibinde biraz artmış. ‘Kardeşim, sen sünnet bilmez!’ dedi. Şimdi imkânı mı var, bir çay içeyim de Üstad’la beraber içtiğimiz çay hatırıma gelmesin! Nereye gitsem diyorlar: ‘Üstad’la olan maceranızı anlatın.’ ‘Üstad’la olan maceram ne olacak ki?’ diyorum. Macerası şudur: Elimizdeki kıymetli eserlerin ne gibi şartlar altında yazıldığını düşünün... Bunlar düşmanlar tarafından bile takdir ediliyor. Ama malumdur ki, kıymetli eserler, bilhassa münekkitlerin eline geçecek, onların diline düşecek kıymetli eserlerin kusuru olmamak gerektir... Mesail-i imaniyeden bahsediliyor. Bu eserlere karşı kusur aramak için kulaklarını dikenler çıktı. Hâlbuki böyle bir şey yok (yani eserlerde kusur bulamadılar). İftira ettiler, Mustafa Sabri’yi mezardan çıkarıp konuşturdular. İftiranın bu derecesine vardılar... Ancak iftirayla tenkit edebildiler. Eğer bu eserlerin içinde hakikatte bir kusur olsaydı, bu müfterilerin gözünden kaçmayacaktı.

“Onun için asıl harika olan, bu eserlerdir. Bir zat, o da kendi tabirince yarım ümmi, yardımcısız, tazyikat altında ve daima kendisine şüpheli olarak bakılan bir zat tarafından yazılan bu eserler en büyük harikadır...”